

PROIECT

**PRIVIND PRINCIPALELE OBIECTIVE PROPUSE
ÎN CAZUL ALEGERII CA MEMBRU
ÎN CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Candidat:
Dr. BARAC LIDIA
Judecător
Curtea de Apel Timișoara

PROIECT

privind principalele obiective propuse în cazul alegerii ca membru în Consiliul Superior al Magistraturii

Având în vedere rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de membru al acestui organ, voi susține două **principii**, și anume:

- A. PRINCIPIUL INDEPENDENȚEI JUSTIȚIEI, C.S.M. fiind garantul independenței justiției în România;**
- B. PRINCIPIUL RESPONSABILITĂȚII ȘI RĂSPUNDERII C.S.M. în fața judecătorilor și procurorilor pentru activitatea desfășurată în calitate de membru C.S.M.**

Scopurile pe care le voi urmări prin promovarea celor două principii vizează:

1. Susținerea și desăvârșirea procesului de reformă judiciară;
2. Consolidarea capacității administrative și funcționale a C.S.M. în vederea realizării unui spațiu de justiție și progres general, axat pe coordonatele statului de drept.

Având în vedere limitele înregistrate de către actualul C.S.M. în procesul de asumare și exercitare a rolului său constituțional și legal, pentru îndeplinirea scopurilor menționate voi urmări **obiective**, precum:

- 1. Identificarea necesarului de resurse umane în sistemul judiciar,** urmărind criterii realiste și funcționale, de natură a răspunde următoarelor exigențe:
  - Nevoii de asigurare a funcționalității principiului repartizării aleatorii a cauzelor judiciare;

- Nevoii de asigurare a funcționalității principiului continuității dezbaterilor;
- Nevoii de asigurare a respectării normelor care reglementează incompatibilitățile, cu referire la formarea completelor judecată;
- Nevoii de asigurare a principiului specializării judecătorului/instanțelor/sectiilor;
- Nevoii de asigurare a elaborării unui act de justiție eficace, corect și eficient;

În realizarea acestui obiectiv se vor lua în considerare:

- nivelele de jurisdicție;
- gradul de specializare al instanțelor;
- competența materială a instanțelor;
- calitatea resurselor umane existente în sistem;

În urma acestor evaluări, rezultatele obținute vor fi raportate la:

- starea de austeritate în care funcționează sistemul judiciar, derivată din criza economică în care se află țara noastră;
- perspectiva de ocupare a posturilor vacante din sistem,

ambele coordonate îndemnând la soluții realiste, consemnate și în ultimul raport de țară întocmit de Comisia Europeană, potrivit cu care „resursele umane rămân o provocare majoră...”, astfel că pentru realizarea obiectivului, voi contribui la configurarea unei politici coerente și responsabile de **transfer al posturilor vacante din sistem între instanțe**.

Voi susține abandonarea politicilor ineficiente ale actualului C.S.M., în procesul de ajustare a dezechilibrelor cu privire la volumul de muncă al instanțelor prin furnizarea de **criterii** coerente, precum:

- a. Observarea nivelului de distribuire al competenței materiale între instanțe;
- b. Observarea dimensiunii personalului afectat susținerii funcției judiciare pe fiecare nivel de jurisdicție;
- c. Observarea dimensiunii personalului auxiliar de specialitate pe nivele de jurisdicții și atribuții;
- d. Observarea volumului de activitate al instanțelor pe zone geografice, în funcție de natura și obiectul cauzelor judiciare afectate fiecărui grad de jurisdicție, din perspectiva **nevoii de implementare a Codului civil, Codului penal, Codului de procedură civilă, Codului de procedură penală;**
- e. Observarea și evaluarea rezultatelor proiectului privind reorganizarea administrativă a instanțelor și parchetelor, din perspectiva modificării Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată;
- f. Activarea rezultatelor furnizate de Strategia de resurse umane întocmită la nivelul anului 2008, de către C.S.M., din perspectiva răspunsurilor ajutătoare furnizate de aceasta pentru o previzibilitate a fluctuațiilor de personal din sistemul judiciar;
- g. Regândirea sistemului de stabilire a calendarului promovării în funcții de execuție pentru evitarea fluctuațiilor iraționale de personal provocate de C.S.M., în calitate de agent declanșator al procedurilor de promovare în funcții de execuție.

2. Diminuarea fenomenului de jurisprudență neunitară, prin:

- a. Consolidarea rolului Înaltei Curți de Casație și Justiție – ca instanță de recurs în interesul legii, capabilă să gestioneze fenomenul de jurisprudență neunitară, ceea ce presupune:

- abandonarea ideii de introducere a concursului pentru ocuparea funcției de judecător la Î.C.C.J.;

- stabilirea unor condiții de acces la funcția de judecător în cadrul Î.C.C.J., prin analiza modelelor europene, în scopul identificării celui mai adecvat model de inspirație pentru România de natură a menține prestigiul funcției de judecător la instanța supremă, absolut necesar îndeplinirii misiunii acestei instanțe în stat, sens în care C.S.M. va determina modificările legislative pertinente;

- stabilirea unor criterii de promovare, axate pe vechimea în profesia de magistrat, reputația profesională în interiorul și în afara sistemului judiciar, pe nivelul competențelor socio-umane, demonstrate în exercițiul profesiei de către candidații magistrați;

b. Consolidarea rolului C.S.M. în asigurarea **unității legislative**, prin:

- abandonarea rolului C.S.M. de simplu avizor al legislației. În acest context, consider că activitatea de legiferare în stat este o reală activitate de inginerie juridică, raliindu-mă opiniei reputatului jurist Vasile Pătunea, potrivit căruia „construirea unui cadru juridic al societății va trebui să îndeplinească toate condițiile de soliditate și flexibilitate ca și marile construcții edilitare, având structuri de rezistență asemănătoare cu cele realizate din betoane armate destinate să înfrunte secolele”.

Pornind de la premisa că sistemul legislativ creează doar cadrul juridic orientativ al societății, C.S.M. va trebui să construiască rețele care să exprime contactul direct cu realitatea socială și să-și asume acțiunea de monitorizare și evaluare a activității de legiferare prin observarea procesului de aplicare al legilor, culegând informații din jurisprudența instanțelor.

Sub acest aspect, C.S.M. trebuie să își reconsidere pârghiile de coordonare a Inspecției Judiciare, acest organ urmând a se rezuma la

problematica disciplinară, în condițiile legii, și la cea de evaluare a modului de aplicare a legilor de către instanțe/parchete, cadru în care Inspekția Judiciară va trebui să colecteze și să proceseze, prin analiza soluțiilor din hotărârile judecătorești, cauzele care influențează perturbarea surselor de conflict, generatoare de litigii judiciare, adică să evalueze efectivitatea și eficiența actelor normative în general, pentru a transfera informații legislativului, prin intermediul C.S.M., de o manieră în care să fie înlăturate toate breșele create în și de legislație, de natură a conturba evoluția relațiilor sociale cu consecințe asupra nivelului de dezvoltare economico-socială a țării, cât și asupra nivelului de conștiință civică al cetățenilor.

Sub acest aspect, consider că, C.S.M. trebuie să își abandoneze politicile de **simplică afirmare a calității necorespunzătoare a procesului legislativ în general, marcat de incoerență, lacune și fluctuații severe generatoare de instabilitate**, întrucât **calitatea procesului legislativ** este influențată în mod decisiv de calitatea jurisprudenței furnizată de instanțele judecătorești, cu consecințe asupra evaluării sistemului judiciar și al gradului de încredere al societății în acesta, elemente care se răsfrâng, deopotrivă, asupra aprecierilor efectuate cu privire la calitatea corpului magistraților români.

Având în vedere că preocuparea majoră a judecătorilor este aceea de a efectua controlul conformității legislației cu dispozițiile legale de rang superior generatoare de principii, **nu și oportunitatea acțiunii de legiferare**, căci nu sunt supuse controlului jurisdicțional efectele normelor legale asupra realității sociale, decât în măsura în care judecătorii sunt puși în situația de a da eficiență principiului proporționalității sau principiului egalității, dar și în acest caz, abordarea este punctuală, limitată la cazul în speță, Consiliului Superior al Magistraturii îi revine rolul de a culege și transfera informațiile obținute în urma evaluărilor efectuate de Inspekția Judiciară către puterea legiuitoare în stat, în vederea îmbunătățirii procesului legislativ.

Jurisprudența reprezintă o sursă de informare, indispensabilă procesului de legiferare, întrucât reprezintă reacția societății la aplicarea legilor de care legiuitorul va trebui să țină seama căci, în caz contrar, există riscul ca sistemul legislativ să nu mai fie conectat la realitățile sociale, devenind o structură abstractă și ineficientă.

În același timp, neluarea în considerare a informațiilor transmise de jurisprudența instanțelor încurajează apariția și consolidarea unei percepții negative asupra sistemului judiciar în ansamblul său, întrucât adesea se omite faptul că judecătorii, în principal, aplică legea. **Ei nu au rolul de a construi decisiv și masiv norme juridice.**

Asumarea de către C.S.M. a rolului de receptor și furnizor de informație către legislativ și executiv este de natură a transfera sistemului legislativ capacitatea de a dobândi calitate, predictibilitate și unitate. **Exemplific**, în acest context, **legislația în materie de proprietate**, generatoare de jurisprudență neunitară, de soluții care au condus la condamnarea României în exercițiul jurisdicțional săvârșit de instanța europeană. Consider că, în acest domeniu, calitatea jurisprudenței este determinată **integral** de calitatea legii destinată a reglementa raporturile de proprietate, fluctuantă, lipsită de unitate și predictibilitate.

Dacă Inspekția Judiciară ar fi evaluat jurisprudența în domeniu ar fi identificat cauzele care determină numărul litigiilor judiciare activate de legislație, numărul „plângerilor” împotriva actelor de aplicare a legii și cauza lor, dimensiunea feed-back-ului dintre normă și țesutul social în care aceasta produce efecte, ș.a., obținând un set de informații de natură a fi transferate puterii legislative și executive în stat prin intermediul Î.C.C.J. și C.S.M., în vederea îmbunătățirii procesului legislativ.

Neprocedând în acest fel, rezumându-se doar la reclamarea incoerenței legislative în materie, C.S.M. a permis un transfer de informație negativă asupra sistemului judiciar, asupra calității corpului de magistrați, contribuind indirect,

dar decisiv la amplificarea fenomenului de jurisprudență neunitară în România, cu toate consecințele ce decurg din aceasta, inclusiv cu referire la constatările din Raportul de țară al C.E. din vara anului 2010.

Neevaluarea informațiilor furnizate de jurisprudența instanțelor și necomunicarea lor au permis **dezvoltarea fenomenului de corupție** în societatea românească, la toate nivelele, cu consecințe asupra alterării imaginii sistemului judiciar și activității magistraților.

Contenciosul penal și cel administrativ a transmis suficiente informații legate de breșele din legislație care permit sau facilitează săvârșirea de infracțiuni/contravenții sau alte abateri de natură a pune în pericol valorile fundamentale ale societății românești.

C.S.M. nu poate fi absent în această zonă, dat fiind că asemenea breșe generează încălcarea legii, ceea ce reclamă restabilirea ordinii, adică un proces care se transferă parchetelor și instanțelor, influențând volumul de activitate al acestora, calitatea jurisprudenței, distonanță în mediul social prin aplicare a unor legi care produc efecte perverse în societate, de unde, se naște un gen de nemulțumire în legătură cu activitatea magistraților, aceștia fiind „intermediarii” prin care legea își produce efectele în societate.

Aceleași inconveniente afectează durata proceselor.

3. Asumarea de responsabilități în planul reprezentativității și cooperării în interiorul și în afara sistemului judiciar.

C.S.M. nu își poate consolida capacitatea administrativă și funcțională și nu poate determina și nici coordona procesul de reformă judiciară, în condițiile în care problemele de comunicare din interiorul sistemului judiciar și cele de comunicare cu mediul extern acestuia nu sunt receptate și rezolvate corespunzător și în spiritul promovării transparenței activității proprii și a instituțiilor aflate în coordonarea sa.

Membrii actualului C.S.M. s-au plasat, prin activitatea lor, în afara sistemului judiciar. **Legăturile cu instanțele au fost formale și circumstanțiale, atât în plan fizic, cât și în cel de conținut.**

Aceeași concluzie se desprinde din evaluarea raporturilor C.S.M. cu asociațiile profesionale ale magistraților, organizațiile neguvernamentale, societatea civilă în general, precum și în raport cu reprezentanții puterilor legislativă și executivă în stat.

Consecințele acestui comportament relevă necunoașterea realităților din sistemul judiciar, incapacitatea de a fixa punți de legătură între cele trei puteri ale statului, incapacitatea de a influența decisiv procesul legislativ menit a contura condițiile de muncă și viață ale magistraților, incapacitatea de a soluționa efectiv problemele din sistem prin elaborarea unor programe, politici coerente, fundamentate pe analize pertinente, incapacitatea de a asigura coeziunea în sistem și cooperarea cu toți actorii responsabili de înfăptuirea reformei judiciare, incapacitatea de a contribui la sporirea gradului de încredere al societății în justiție, de a cultiva respectul pentru justiție și făuritorii acesteia.

Constat, în acest context, eșecul tuturor proiectelor inițiate sau derulate prin intermediul sau cu contribuția C.S.M., sens în care menționez:

- eșecul programului de redistribuire a posturilor vacante din sistem, de natură a menține dezechilibre majore în instanțe;
- eșecul previzibil al proiectului vizând volumul optim de activitate al instanțelor, având în vedere consecințele măsurabile în prezent ale efectelor proiectului în privința duratei proceselor;
- eșecul proiectului privind instituirea unui sistem de evaluare individuală al magistraților, cu consecința transferului unui plus de imagine negativă asupra corpului magistraților;

- eșecul proiectului privind Strategia de resurse umane, inaplicabilă în prezent, datorită lipsei soluțiilor oferite pentru rezolvarea problemelor curente în domeniul resurselor umane afectate sistemului judiciar;
- eșecul proiectului privind îmbunătățirea comunicării interne și externe prin neimplementarea Strategiei de comunicare existentă.

La toate acestea de adaugă:

- eșecul înregistrat cu privire la reforma sistemului de selecție și promovare a magistraților, prin netranspunerea în practică de către Institutul Național al Magistraturii a studiului privind profilul profesional, moral și psiho-social al magistratului, concretizat într-un simplu înscris care nu a influențat conținutul și eficiența procedurilor de selecție și promovare;

- neajunsurile înregistrate în domeniul pregătirii și perfecționării profesionale inițiale și continue a magistraților, al întăririi disciplinei jurisdicționale, cu efecte asupra calității actului de justiție și jurisprudenței.

În plus, constat o slabă preocupare pentru **abordarea agendei europene**, dar și pentru transferul acesteia către instanțe/parchete și declanșarea unor acțiuni expresive în plan național și internațional.

Având în vedere că proiectele menționate au absorbit sume considerabile de bani, în viitoarea calitate de membru C.S.M., voi propune Plenului C.S.M. reevaluarea tuturor proiectelor derulate de către C.S.M., în scopul colectării informațiilor relevante, menite a susține o acțiune concertată a întregului C.S.M. în vederea oferirii soluțiilor estimate a fi fost obținute de fiecare proiect, pentru dezvoltarea problemelor legate de volumul de activitate al instanțelor/parchetelor, evaluarea individuală a magistraților, jurisprudența neunitară, durata procedurilor, calitatea comunicării interne și externe, îmbunătățirea actului de justiție prin furnizarea unor criterii de selecție și promovare pertinente,

asigurarea stabilității comisiilor implicate în derularea procedurilor de recrutare, selecție, promovare în sistem, cât și a unor criterii pertinente și transparente de selecție a membrilor acestor comisii, creșterea autonomiei funcționale a Institutului Național al Magistraturii în legătură cu programele și activitățile derulate la nivel intern de către acesta, evaluarea performanțelor în funcție de rezultatele relevante, obținute în procesul de aplicare al legilor de către magistrați.

Nu în ultimul rând, voi susține necesitatea unui control riguros asupra modului de cheltuire al banului public, destinat derulării unor proiecte relevante pentru sistemul judiciar.

De asemenea, prin activitatea la care mă înscriu voi promova valorile umane și morale menite a furniza modele de comportament profesional și social, context în care afirm și mă plasez în coordonatele morale pentru candidații și membrii noului C.S.M., avansate de către ceilalți candidați la alegerile din acest an.

5 august 2010

Semnătura,

Dr. LIDIA BARAC

judcător

